

cum ex ea necessario sequatur, Deum cogi operari miraculose toties, quoties sacramentum sensibus offertur; immo tot miracula, quot homines sensibilibus percipiunt, et quot sensationes quisque hominum elicit. Contra vero, nostra thesi admissa, nulla adest necessitas ponendi ejusmodi infinita fere miracula. Semel enim ac concedatur, quod quantitas cum reliquis accidentibus, quæ, ea media, substantiam afficiunt, sine substantia panis et vini conservetur a Deo, jam nullum aliud exquiritur miraculum ad hoc, ut hostiam videre, tangere, sapidam experiri, etc., possimus, sed hæc omnia naturaliter consequuntur ex primo illo ac unico miraculo. Ergo philosopho christiano, si non certum omnino, saltem probabilius est habendum, accidentia aliqua posse existere separata a subjecto per virtutem divinam, atque cum eximio Suarez concludo, quod, «supposito mysterio fidei, longe probabilius est, posse etiam qualitates realiter a substantia et quantitate distinctas conservari sine inhærentia actuali. Unde de omnibus accidentibus realiter a substantia et inter se distinctis pro certo supponimus, actualem inhærentiam non esse essentiam eorum»¹.

SOLVUNTUR OBJECTIONES

Obj. adversus I.^{am} thesim. Accidentia nequeunt a substantia realiter distingui, nisi ipsorum propria entitas sit alia ab entitate substantiæ; atqui entitas accidentalis alia non est a substantiali; ergo... Prob. min. Si accidentia propriam ac distinctam entitatem habent, accidentia ejusmodi per creationem producerentur, quod est absurdum; ergo... Prob. ant. Produci nequeunt per generationem, quia hæc terminatur ad substantiam; ergo per solam creationem.

Resp. neg. min. Ad prob., neg. ant. Ad cujus prob. neg. cons. Accidentia enim, neque per generationem, nec per creationem proprie producuntur; quia hujusmodi actiones

¹ *Metaphys.*, disp. 37, sect. 2.^a

ad solas substantias per se terminantur, ad accidentia vero, non nisi accidentaliter, vel potius *concomitanter*; quatenus, scilicet, dum creatur, v. gr., homo, non *sine* accidentibus, sed *cum* accidentibus creatur. Ast, dum *sola* accidentia de novo producuntur, ut dum corpus ex quadrato fit rotundum, aut actu movetur, hæc productio fit per actionem sui generis, quam veteres *eductionem ex potentia subjecti* non incongrue appellabant; cum nihil sit aliud quam actio causæ secundæ, quatenus vim suam applicat et exerit in subjectum determinatum, ipsum realiter immutando per productionem diminutæ entitatis seu modi, non quidem ex nihilo, sed ex ipso met substantiali subjecto, in quo virtualiter seu potentialiter præcontinebantur. Corpus enim quadratum, ex. gr., ex seipso ac ex propria natura, aptitudinem seu *potentiam* habet ad rotunditatem recipiendam; quæ aptitudo seu potentia ad actum secundum reducitur per actionem agentis creati seu finiti, quin nulla creatione opus sit¹.

Instabis: Accidentia a substantia realiter distincta, non sunt nec corpora, nec spiritus; ergo nihil sunt in seipsis.

Resp. neg. cons. Corpus et spiritus significant genera determinata vel species substantiæ. Quapropter inferre ex hoc, quod nihil sint, idem est ac si quis diceret: *accidentia non sunt substantiæ; ergo nihil sunt*; quod palmariam continet petitionem principii. Itaque accidentia, *quia* sunt acci-

¹ Merito igitur Leibnitz, Bayle argumentum hocce objicienti, respondet: "Pour ce qui est de la création des accidens, qui ne voit qu'on n'a besoin d'aucune puissance créatrice pour changer de place ou de figure...non plus que pour former une statue. en otant quelques morceaux d'un bloc de marbre; ou pour faire quelque figure en relief, en changeant, diminuant ou augmentant un morceau de cire? La production des modifications n'a jamais été appelée *creation*, et c'est abuser des termes, que d'en épouvanter le monde. Dieu produit des substances de rien, et les substances produisent des accidens par les changements de leurs limites." *Essai de Theod.*, num. 395.

dentia, non sunt substantiæ, ac proinde nec corpus, nec spiritus, quæ sunt nomina substantiarum. Sunt tamen aliquid reale, seu veræ entitates, quæ dici queunt corporeæ, vel spirituales, juxta naturam subjecti, cui inhærent, ita ut accidentia, quæ corpora, *corporea*, quæ spiritum afficiunt *spiritualia* dicantur.

Obj. 2.º adversus alteram thesim. Existere sine subjecto repugnat essentiæ accidentis: ergo nec virtute divina conservari potest separatum a subjecto. Prob. ant. Esse in subjecto essentialiter prædicatur de accidente, quippe quod definitur *ens in alio*, atque, ut sæpe ait D. Thomas, *accidentis esse est inesse*; atqui in hypothesi thesis daretur accidens, quod non esset in subjecto; ergo...

Resp. neg. ant. Ad prob., dist. maj. Esse in subjecto *per inhærentiam actualem*, essentialiter, etc., neg.; *per inhærentiam aptitudinalem*, conc. Cum actualis existentia de nulla re creata essentialiter, sed tantum accidentaliter seu contingenter prædicetur, actus ipse existendi in se, vel in alio, conceptum essentialem, nec substantiæ, nec accidentis constituit. Quin potius ac primario, substantia et accidens in creatis constituuntur et distinguuntur essentialiter, quatenus substantia et quidditas vel natura, quæ petit vel cui debetur existere in se; accidens e contra quidditas, cui debetur existere in alio. Ex quo merito infert D. Thomas, accidentia eucharistica, ex actuali separatione per virtutem divinam, non amittere rationem accidentium, quia adhuc de eis vere affirmari potest, quod sunt quidditates, vel entia, quibus debetur, et quæ exigunt esse in subjecto¹. Hæc porro solutio

¹ En verba Angelici Doctoris: "Cum ens non sit genus, hoc ipsum, quod est esse (sive existere), non potest esse essentialiter substantiæ, vel accidentis. Non est ergo definitio substantiæ: *ens per se sine subjecto*; nec definitio accidentis: *ens in subjecto*: sed quidditati seu essentiæ substantiam competit habere esse non in subjecto; quidditati autem sive essentiæ accidentis competit habere esse in subjecto. In hoc autem Sacramento (Eucharistiæ) non

maximam obtinet vim apud eos, qui cum D. Thoma docent, existentiam realiter distingui ab essentia in rebus creatis; quippe, hac doctrina semel admissa, facile concipitur, essentiam accidentis minime destrui ex eo, quod actu non sit in subjecto: unde vere dici posset, argumentum hocce solum eos premere, qui ab ista D. Thomæ doctrina recedunt.

Instabis: Atqui accidentia concipi nequeunt nisi cum inhærentia actuali; ergo... Prob. min. Sensationes, volitiones, etc., sunt accidentia; atqui hæc concipi nequeunt sine actuali inhærentia; absurda quippe existit sensatio sine subjecto sentiente, sicut volitio sine volente; ergo...

Resp. dist. min. Accidentia *omnia* nequeunt, etc., conc.; *aliqua*, neg. Et ad prob., neg. cons. Sicut ex eo, quod spiritalis substantia simplicitatem habet, immerito et inepte quis colligeret, lapidem, qui etiam est substantia, simplicitate donari; ita non absimiliter, ineptum prorsus est inferre, cunctis accidentibus essentialem esse inhærentiam actualem ex eo, quod ipsorum quædam sine inhærentia esse nequeant. Enimvero, ejusmodi inhærentia actualis necessaria oriri potest, non ex ratione generica accidentis, sed ex conditione specifica, vel ex propria natura hujus aut illius accidentis; sicut simplicitas non congruit substantiæ ex eo præcise, quod sit substantia, sed ex eo, quod sit talis substantia, v. g., spiritalis.

Obj. 3.º et simul instabis. Accidentia sunt entia relativa; atqui relativa nec existere, nec concipi possunt sine absoluto, quod est ipsum subjectum, quod afficitur et denominatur relatione: ergo nullum accidens sine subjecto existere potest.

Resp. dist. maj. Accidentia sunt entia relativa, *relatione prædicamentali*, neg.; *relatione transcendentali*, conc. Cum dicitur, quod accidentia sunt quid relativum, non intelligitur profecto, quod sint relationes prædicamentales, sive relatio-

datur accidentibus, quod ex vi suæ essentiæ non sint in subjecto, sed ex divina virtute sustentante: et ideo non desinunt esse accidentia., *Sum. Theol.*, 1.^a p., q. 77, art. 1.º ad 2.^m